T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/548
KARAR NO : 2025/67
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. N.
Davalı : Bursa Valiliği-İl Emniyet Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Bursa Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 08/03/2024 tarih ve MB seri 31022940 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Kanun'un EK-2/3-a maddesi uyarınca 32.233 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Bursa 4. Sulh Ceza Hakimliği 09/05/2024 tarih ve D.İş No:2024/2767 sayılı kararı** ile, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca itiraz edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/2. maddesi gereğince dilekçenin bir sureti ilgili kamu kurum ve kuruluşa tebliğ olunarak işlem dosyası ile başvuran tarafından bildirilen tüm belgeler getirtilerek incelenmiştir.

İdari kurum tarafından gönderilen idari para cezasına dair müzekkere cevabı ise savunma hakkının kullandırılması adına başvurana 16/04/2024 tarihinde muhtara tebliğ edilmiştir.

Toplanan delillere, başvuru dilekçesinde ileri sürülen nedenlere ve tüm dosya kapsamına göre; başvuran hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunun EK-2/3-a maddesini ihlal etmekten 32.233,00 TL idari para cezası uygulandığı, muterizin başvuru dilekçesi ve ekleri, buna karşın idari yaptırım kararına dayanak olarak karar veren idari kurumun müzekkere cevabı ve ekinde sunduğu deliller ile idari yaptırım karar tutanağı birlikte değerlendirildiğinde, idari yargı mercilerinin görev alanına giren aracın trafikten men edilmesi kararı ile birlikte muterize idari para cezası karar tutanağı düzenlenmiş olduğundan Kabahatler Kanunu'nun ilgili maddesi gereği itirazın idari yargı mercilerince

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin

incelenmesi gerektiğinden muterizin itirazı hakkında hakimliğimizin görevsizliğine dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

KARAR: Gerekçesi Yukarıda Açıklanacağı Üzere;

1-5326 sayılı Kabahatler Yasası'nın 27/8 maddesi gereğince işbu davaya bakmakla hakimliğimizin GÖREVSİZLİĞİNE..."

4. Davacı bu kez, hakkında kesilen 104.000 TL ve 32.233 TL idari para cezalarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Bursa 4. İdare Mahkemesi 01/08/2024 tarih ve E.2024/751, K.2024/1033 sayılı kararı ile, dava dilekçesinin, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde 5. maddeye uygun şekilde düzenlenerek yeniden dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

6. Davacı yenileme dilekçesi ile, 08/03/2024 tarih ve MB seri 31022940 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı ile, 2918 sayılı Kanun'un EK-2/3-a maddesi uyarınca verilen 32.233 TL idari para cezasına ilişkin işlemin iptali talebinde bulunmuştur.

7. **Bursa 4. İdare Mahkemesi 13/09/2024 tarih ve E.2024/1213 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; davacı hakkında, dava dışı üçüncü kişiye ait plakalı araçla, 08/03/2024 tarihinde, Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek-2/3-A maddesini ihlal ettiğinden bahisle, 32.233,00-TL trafik para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin MB-31022940 sayılı trafik para cezası tutanağın düzenlendiği, bunun üzerine davacı tarafından idari para cezasına karşı Bursa 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2024/2767 değişik iş sayılı dosyası nezdinde itiraz edildiği, Hakimliğin 09/05/2024 tarihli kararıyla "(...) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesi uyarınca itirazın görev yönünden reddine" karar verildiği, bunun üzerine davacı tarafından 08/03/2024 tarih ve MB-31022940 sayılı tutanak ile düzenlenen 32.233,00-TL trafik idari para cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yerleşik içtihatlarına göre, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda somut olayda yapılan değerlendirmede; davacı hakkında 2918 sayılı Kanun'un Ek-2/3-A maddesi uyarınca idari para cezası tutanağının tanzim edildiği, söz konusu tutanakta davacı hakkında yalnızca trafik idari para cezası verildiği, her ne kadar araç men tutanağı düzenlenmiş ise de davacının aracın maliki olmadığı, Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı üzerine açılan iş bu davada da yalnızca trafik idari para cezasına ilişkin tutanağın iptalinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre trafik idari para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda son olarak 12/07/2013 gün ve 6495 sayılı Kanun'la

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin

değişiklik yapıldığı, bu haliyle de trafik idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, bu durumda, Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde yukarıda aktarılan 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı karşısında, yalnızca trafik idari para cezasının dava konusu edildiği iş bu uyuşmazlığın adli yargı bünyesinde bulunan Sulh Ceza Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 17/04/2023 tarih ve E:2023/57, K:2023/309 sayılı kararı da bu yöndedir."

8. Bursa 4. İdare Mahkemesi 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Trafik işaret ve kurallarına uyma zorunluluğu"* başlıklı 47. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Karayollarından faydalananlar aşağıdaki sıralamaya göre;

a) Trafiği düzenleme ve denetimle görevli trafik zabıtası veya özel kıyafetli veya işaret taşıyan diğer yetkili kişilerin uyarı ve işaretlerine,

b) Trafik ışıklarına,

c) Trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara,

d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural,yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere,

Uymak zorundadırlar.

(Değişik:18/10/2018-7148/20 md.) Trafik zabıtası veya diğer yetkililerin dur işaretlerine, ışıklı trafik işaretlerinden kırmızı renkli olanına ve sesli işaretlere uymayan sürücüler 235 Türk lirası, bu maddede yazılı diğer trafik işaretlerine ve kurallarına uymayan sürücüler, 108 Türk lirası para cezası ile cezalandırılırlar."

10. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(…)

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin

maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

11. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

14. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

18. Somut olayda, araç sürücüsü davacı adına ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle 08/03/2024 tarih ve MB seri 31022940 sıra nolu trafik idari para cezası karar tutanağı düzenlendiği, bununla birlikte dava dışı P. S. adına tescilli aracın, göçmen kaçakçılığından dolayı 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca trafikten men edilmesine ilişkin 08/03/2024 tarih ve BB00261581 sayılı tutanağın düzenlendiği, bu işleme karşı adı geçen tarafından adli veya idari yargı yerinde dava açılıp açılmadığı hususlarının dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden tespit edilemediği anlaşılmıştır.

19. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

20. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin

21. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

22. İncelenen uyuşmazlıkta, aynı maddi olay nedeniyle üçüncü kişi adına kayıt ve tescilli araç hakkında uygulanan trafikten men yaptırımının davacı sürücü ile ilgili olmadığı ve onun hakkında düzenlenmediği, davacı hakkında uygulanan trafik para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

23. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Bursa 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 09/05/2024 tarih ve D.İş No: 2024/2767 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bursa 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 09/05/2024 tarih ve D.İş No:2024/2767 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kZ97294 - ofnIOeK - ydXj+Eq - C90P34= ile erişebilirsin